

MENNYIT (K)ÉR AZ ÜGYVÉD?

A pernyertes fél által az ügyvédjének az eljárás során fizetett ügyvédi munkadíj egészében vagy részben történő megtérülése a legfrissebb ítélkezési gyakorlat alapján

Absztrakt

2025. február 7-én hatályát veszttette a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet, amely mintegy huszontkét éven keresztül állt a jogalkalmazók szolgálatában és biztosított a bíróságok számára jogalkalmazási keretet az ügyvédi munkadíjak megállapításához. Helyét 2025. február 8-tól a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet vette át, amely több szempontból új alapokra helyezte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségek szabályozását. A régi IM rendelet hatálya alatt megszilárdult ítélkezési gyakorlatban nem volt ritka, hogy a pernyertes fél költségei ugyanis pernyertessége ellenére gyakran nem térültek meg – ám nem a pervesztes fél érdekkörében felmerült okból, hanem a bíróság döntése nyomán. A jogalkotó ezt az ellentmondásos és az ügyvédi hivatásrend által alappal sérelmezett helyzetet kívánta orvosolni az új IM rendelet megalkotásával, oly módon, hogy a rendeletben eszközölt változtatásokkal szűkítette a bíróság mozgásterét a peres fél és az ügyvéd közötti szerződéses jogviszony lényeges elemének, az ügyvéd díjazásának alakítását illetően. Tanulmányomban az új IM rendelet hatályosulását vizsgálom a Fővárosi Törvényszék, a Fővárosi Ítéltábla, valamint a Kúria azon ítéleteinek alapulvételével, amelyekben az ügyvédi munkadíjról a bíróság már az új IM rendelet szabályai alapján rendelkezett. Céloom az, hogy képet nyújtsak arról, hogy miként érvényesülnek a rendelet megalkotása mögötti jogalkotói célkitűzések a bírói gyakorlatban.

Tárgyszavak: ügyvédi megbízási szerződés, perköltség, ügyvédi munkadíj, ügyvédi munkadíj bíróság általi mérséklése, polgári peres eljárás

HOW MUCH DOES A LAWYER DEMAND?

Full or partial reimbursement of the legal fees paid by the winning party to their lawyer during civil proceedings, based on the latest case law

Abstract

On February 7, 2025, Decree of the Minister of Justice 32/2003. (VIII. 22.) on attorney fees that can be determined in court proceedings (hereinafter: previous decree of the MoJ) was repealed, which had been in force for approximately twenty-two years and ensured a legal framework for courts to determine attorney fees. It was replaced on February 8, 2025, by Decree 17/2024. (XII. 9.) of the Minister of Justice on the fees of lawyers and in-house counsel registered with the Hungarian Bar Association in court proceedings (hereinafter: new decree of the MoJ), which in many respects placed the regulation of lawyers' and in-house counsel's fees in court proceedings on a new foundation. Under the previous decree of the MoJ, there were numerous examples of courts disregarding agreements between litigants and their attorneys and reducing the legal representative's fees, in some cases significantly. This was done despite the fact that the lawyer's fee stipulated in the contract of engagement was typically in line with market conditions and proportionate to the work performed. The legislator intended to remedy this contradictory situation, which was fundamentally criticized by the legal profession, by enacting the new decree of the MoJ, in such a way that the changes made in the decree narrowed the court's scope of action with regard to an essential element of the contractual relationship between the litigant and his attorney, the determination of the lawyer's fees. In my study, I analyze the implementation of the new decree of the MoJ based on the judgments of the Budapest Regional Court, the Budapest High Court of Justice and the Supreme Court, in which the court has already ruled on attorneys' fees based on the rules of the new decree of the MoJ. My objective is to provide an overview of how the legislative intentions behind the decree are being implemented in judicial practice.

Keywords: retainer agreement, legal costs, attorney's fees, reduction of attorney's fees by the court, civil litigation

DOI: 10.66103/KK.2026.1.8

I. Bevezető gondolatok

2025. február 7-én hatályát veszítette a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: régi IM rendelet), amely mintegy huszonkét éven keresztül állt a jogalkalmazók szolgáltatában¹ és biztosított a bíróságok számára jogalkalmazási keretet az ügyvédi munkadíjak megállapításához. Helyét 2025. február 8-tól a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: új IM rendelet) vette át, amely több szempontból új alapokra helyezte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségek szabályozását. A régi IM rendelet hatálya alatt kialakult ítélkezési gyakorlatban számos alkalommal előfordult, hogy a bíróság a peres fél és ügyvédje közötti megállapodást figyelmen kívül hagyva – esetenként jelentős mértékben – csökkentette a jogi képviselő munkadíját. Tette mindezt annak ellenére, hogy az ügyvédnek a megbízási szerződésben kikötött megbízási díja jellemzően a piaci viszonyokhoz igazodott, az elvégzett tevékenységgel pedig arányos volt.² A bíróságok ilyen irányú ítélkezése természeténél fogva hatással volt (és van) a perek számának alakulására. Mivel a perindítással összefüggésben felmerült költségek mértéke a költségmegtérülés részleges vagy teljes elmaradása miatt gyakorta meghaladta (meghaladja) az érvényesíteni kívánt követelés összegét, egyes – különösen az alacsonyabb értékű – polgári jogi igények vonatkozásában e tendencia perelkerülésre vezető, visszatartó erőt jelenthet a jogkereső állampolgárok számára. E bírói gyakorlat problémáját nem csupán az jelenti, hogy az igényérvényesítés vagyoni természetű gátját alkotja, hanem az is, hogy végeredményben sérti a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) általános perköltségviselési szabályait,³ amelyek a jogalkotó szándéka szerint azt a célt szolgálják, hogy a pernyertes fél perköltségét⁴ a peresztes fél térítse meg. A régi IM rendelet hatálya alatt megszilárdult ítélkezési gyakorlat a jogirodalom tapasztalatai alapján ennek kétségkívül ellentmond, a pernyertes fél költségei ugyanis pernyertessége ellenére gyakran nem térültek meg – ám nem a peresztes fél érdekkörében felmerült okból (pl.: fizetéseképtelenség miatt), hanem a bíróság döntése nyomán. A jogalkotó ezt az

1 *Becker Tibor*, Az ügyvédi munkadíj megállapításának egyes szabályozási kérdései. *Ügyvédek Lapja*, 2019/5. 42. o.

2 *Kiss Tibor*, Útban a változás felé? A bírósági gyakorlat által el nem ismert ügyvédi munkadíj – joghézag vagy téves bírósági jogértelmezés? *Pro Futuro*, 2024/1. 107–134. o. <https://doi.org/10.26521/profuturo/2024/1/15326>.

3 Pp. 83. § (1) bekezdés.

4 *Aszódi László*, A perköltség fogalma. In: *Wopera Zsuzsa* (szerk.): *Nagykommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez*; Wolters Kluwer Online Jogtár, a Pp. 80. §-ához fűzött magyarázat; *Leszkoven László*, Ügyvédi díj felszámítása a perköltségben – értve alatta, ami értendő. *Gazdaság és Jog*, 2024/5–6. 12. o.

ellentmondásos és az ügyvédi hivatásrend által alappal sérelmezett helyzetet kívánta orvosolni az új IM rendelet megalkotásával, oly módon, hogy a rendeletben eszközölt változtatásokkal szűkítette a bíróság mozgásterét a peres fél és az ügyvéd közötti szerződéses jogviszony lényeges elemének,⁵ az ügyvéd díjazásának alakítását illetően.⁶ A rendelet preambuluma, indokolása,⁷ illetve az eddigi joggyakorlat összevetése alapján a reform céljai és újdonságai álláspontom szerint az alábbi hét pontban foglalhatók össze: *a)* a jogállamiság elve mentén kiszámíthatóbbá és átláthatóbbá tenni a perköltség tárgyában hozott bírói döntést, *b)* megfelelő garanciákat biztosítani a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog magjának, a bírósághoz való fordulás jogának érvényesüléséhez, *c)* hatékonyabb jogvédelmet nyújtani a jogkereső állampolgároknak, tekintet nélkül jogi igényük értékére, *d)* helyreállítani a bírósági úton történő igényérvényesítésbe vetett közbizalmat, *e)* visszaállítani a megbízási szerződések piaci viszonyokon nyugvó integritását, *f)* biztosítani a szabad ügyvédválasztás elvének maradéktalan érvényesülését, valamint az ügyvéd személyébe vetett bizalmat (e tekintetben különösen annak elkerülését célozva, hogy az ügyvédi munkadíj megtérülésének bizonytalansága az ügyfelet arra vezesse, hogy az ügyvéd kiválasztásában *elsősorban* anyagi szempontok vezéreljék), *g)* végezetül előmozdítani a transzparenciát az ügyvédi díjazás tekintetében, amely az ügyvédi díjszabás részletes, pontos, egyértelmű kimutatását és dokumentálását foglalja magában.

II. Az új IM rendelet által eszközölt változások az ügyvédi munkadíj bíróság általi megállapítása terén

Előjáróban kijelenthető, hogy az új IM rendelet a régihez képest érdemi tartalmi előrelépést valósított meg. Fontos szerepet tölt be a jogállamiság állam-szervező értékének immanens összetevőit jelentő jogbiztonság és kiszámíthatóság követelményeinek, továbbá a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog⁸ részét képező indokolt bírói döntéshez való jognak az érvényre juttatásában. Az új IM rendelet alapján egyértelmű, hogy a jogalkotó – természetesen az igazságszolgáltatás függetlenségének tiszteletben tartása mellett – a bíróságoktól változásokat vár az ügyvédi munkadíj felülírásának, *mérséklésének* gyakorlatát illetően. Ezzel összefüggésben elengedhetetlen megemlíteni,

5 A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:272. §; Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 28. §.

6 Új IM rendelet preambulum [4] bekezdés.

7 Indokolás a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM renDELETEZ.

8 Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) XXIV. cikk (1) bekezdés.

hogyan a jogalkotói beavatkozás közvetlenül a Kúria Pfv.20.887/2023/6. számon közzétett határozatára vezethető vissza. Sőt, az új IM rendelet normáiban egyértelműen felismerhető a legfőbb bírói fórum meggyőződése. A jogalkotó ugyanis több, az említett ítéletben foglalt, a bíróságok számára az ügyvédi munkadíj megállapítása tekintetében megfogalmazott követelményt beemelt a normaszövegbe.⁹ E helyütt viszont terjedelmi okok miatt nincs lehetőség a szabályozás tartalmának részletes ismertetésére. Az alábbiakban arra töreksem, hogy megvilágítsak néhány, a régi és az új IM rendelet közötti lényeges különbséget. A régi IM rendelet jellegadó „alapelveként” értékelhető, hogy a bíróság indokolt esetben *hivatalból* is jogosult volt az ügyvédi munkadíj mérséklésére, amennyiben az nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.¹⁰ Talán nem szorul különösebb magyarázatra, hogy az utóbbi rendelkezés homályos megfogalmazása, szóhasználata („ténylegesen elvégzett”, „nem áll arányban”) által a perben eljáró bíróság számára biztosított, kimondottan széles mozgástér milyen aggályokat vet(ett) fel. Nem kevésbé (volt) problémás a bíróságnak a perköltséget érintő döntésre vonatkozó indokolási kötelezettségét szabályozó sommás rendelkezés,¹¹ ez ugyanis semmilyen konkrét tartalmi elvárást nem fogalmazott meg a bírósággal szemben. Az új IM rendelet radikális fordulatot hozott mindkét téren. Implicit alapelve – lényegében a Pp. 2. § (2) bekezdéséhez, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 2. § (4) bekezdéséhez igazodva – a bíróság kérelemhez kötöttsége az ügyvédi munkadíj tekintetében, mivel annak mérséklésére¹² és felemelésére¹³ *kizárólag* kérelemre, indokolt esetben kerülhet sor, a bíró hivatalbóli döntésére többé tehát nincs lehetőség. A megújult szabályozás másik sarokköve a bíróság indokolási kötelezettségének pontos körülírása. Az új IM rendelet alapján a jogalkotó már nem találja elegendőnek a bírói döntés „részletes indokolását”, ennek ugyanis – amennyiben egyáltalán a bíróság helyt ad a peres félnek az ügyvédi munkadíj mérséklésére vagy csökkentésére irányuló kérelmének – magában kell foglalnia részletes tartalmi elemzést, továbbá arra vonatkozó érvelést, hogy „a felszámított munkadíj – figyelemmel a munkadíjban érvényesített általános költségekre, valamint az elvégzett munka mennyiségére és egyedi jellemzőire – mely körülmények alapján nem áll arányban a ténylegesen

9 Ilyen például a bíróság indokolási kötelezettsége, amelyről a határozat [55] bekezdése a következőket rögzítette: „A bíróságnak [...] tartalmi elemzéssel részletesen alátámasztva ki kell térnie arra, hogy az ügyvéd tényleges tevékenysége miatt aránytalan [...], az óradíjon alapuló elszámolás esetén óradíja miatt kirívóan ellentétes a piaci viszonyokkal vagy a józan ésszel, illetve a kimunkált, a peres eljárásra fordított idő miatt aránytalan a felszámítható képest, az egyösszegű munkadíj miatt nem arányos.”

10 Régi IM rendelet 3. § (6) bekezdés.

11 Régi IM rendelet 3. § (6) bekezdés.

12 Új IM rendelet 4. § (1) bekezdés.

13 Új IM rendelet 4. § (6) bekezdés.

elvégzett ügyvédi tevékenységgel”.¹⁴ Fontos kiemelni, hogy az új IM rendelet a fél erre irányuló kérelme esetén sem teremt kötelezettséget a bíróság számára az ügyvédi munkadíj csökkentésére vagy felemelésére nézve. A bíróságnak e döntése előtt lényegében egy „előzetes vizsgálatot” kell lefolytatnia, amely annak megállapítására irányul, hogy a felszámítani kívánt ügyvédi munkadíj az érvényesített joggal összefüggésben áll-e, szükséges-e vagy arányos mértékű-e (ezek az ügyvédi munkadíj mértéke módosításának jogalapjai). Álláspontom szerint a három lehetséges jogalap közül a megfelelőnek a megjelölése a kérelmező kötelezettsége. Amennyiben a bíróság helyt ad a fél kérelmének, döntését a fentiekben említettek szerint köteles indokolni. Érdemes utalni továbbá arra, hogy a bíróság mozgásterét az ügyvédi munkadíj eltérő összegben történő megállapítását illetően nem korlátlan. A mérsékelt összeg ugyanis nem csökkenhet az új IM rendeletben meghatározott mérték alá. Ennek szabályait a 4. § (2)–(5) bekezdése rögzíti. A négy esetkört jelen dolgozatban nem kívánom részletesen elemezni, az egyikre viszont legalább említés szintjén mindenképp érdemes kitérni. A 4. § (2) bekezdése felhatalmazza a bíróságot arra, hogy a megbízási szerződésben kikötött munkadíjat akár 50%-ot meghaladóan csökkentse, amennyiben az kirívóan eltúlzott és ellentétes a piaci viszonyokkal vagy a józan ésszel.¹⁵ Bár a jogalkotó a részletes indokolási kötelezettség előírásával alapvetően arra szorítja a bíróságot, hogy körültekintően járjon el az ügyvédi munkadíj megváltoztatása során, mégsem lehet megjegyzés nélkül hagyni az utóbbi jogszabályhelyet. Ez ugyanis megítélésem szerint továbbra is túlságosan széles mérlegelési jogkört enged a peres fél és az ügyvéd jogviszonyán kívül álló bíróság számára a jogviszony tartalmának alakítására. Egyfelől kétséges, hogy egy bírónak mennyire van tisztában az ügyvédi munkadíj piacával, következésképp az is, hogy megalapozottan állást tudna foglalni e kérdésben. Másfelől a „józan ész” és a „kirívóan eltúlzott” kifejezések rendkívül szabadon értelmezhető szavak, amelyek az indokolási kötelezettség ellenére is jócskán teret hagynak az „önkényes” bírói jogalkalmazásnak abban a tekintetben, hogy megváltoztassa a fél beadványában feltüntetett ügyvédi munkadíj mértékét. Emiatt a rendelet, bár az ügyvédi hivatás gyakorlóit szemszögéből kétségkívül támogatható reformokat valósított meg, továbbra sem számolta fel maradéktalanul az ügyvédi munkadíj terén fennálló, széles bírósági jogkört, emiatt értékelése sem lehet egyértelműen pozitív.

14 Új IM rendelet 4. § (1) bekezdés, (6) bekezdés.

15 Megjegyzendő, hogy ez a rendeletnek egy általam rendelkezése, amelyet csaknem szó szerint a Kúria Pfv.20.887/2023/6. számú határozatából vett át.

III. Megjegyzések a tanulmány megírása során alkalmazott módszertanhoz

Az új IM rendelet vizsgálata nem történhet kizárólag a szabályozásra összpontosító, elméleti, hipotetikus jelleggel. Fontosnak tartom azt is, hogy pillantást vessünk arra, hogy mik a rendelet hatályosulásának eddigi tapasztalatai, vagyis, hogy a jogszabály hatálybalépése óta eltelt nyolc hónap folyamán hogyan alkalmazták azt az ítélkezési gyakorlatban. Úgy vélem, ez hiányzik leginkább a vonatkozó jogirodalomból, mivel az ügyvédi munkadíj bíróság általi méréséklésének elméleti jellegű problémáival már többen részletesen foglalkoztak. Az alábbiakban ismertetett, aránylag szűk forrásbázis miatt a dolgozat megírásához nem egy konkrét hipotézissel, előfeltevéssel láttam hozzá, ehelyett három bírói fórum – a Fővárosi Törvényszék, a Fővárosi Ítéltábla, valamint a Kúria – ítéleteinek kvalitatív és kvantitatív módszerek útján történő, áttekintő elemzését kívánom nyújtani. Arra törekszem, hogy képet nyújtsak arról, hogy miként érvényesülnek a rendelet megalkotása mögötti jogalkotói célkitűzések a bírói gyakorlatban. Céлом egy olyan pályamunka elkészítése, amelyet a jogalkalmazók haszonnal forgathatnak. Nyilvánvalóan egyelőre nem lehet messzemenő következtetéseket levonni e kérdéskör kapcsán, ez viszont nem jelenti azt, hogy érdektelen volna egy ilyen elemzés. Szükség van az ítélkezési gyakorlat analízisére és tudományos igényű feldolgozására, ehhez kívánok hozzájárulni dolgozatommal. Kutatásom során a három bíróság valamennyi olyan – összesen 71 darab – ítéletét nagytitkos alá vettem, amelyben egyrészt a bíróság az ügyvédi munkadíjról már az új IM rendelet alkalmazásával rendelkezett, másrészt amelyet a Bírósági Határozatok Gyűjteményében 2025-ben tettek közzé, annyi megszorítással, hogy terjedelmi okok miatt csakis a polgári ügyszakot tekintettem át. Azért az említett három bírói fórum gyakorlatára esett a választásom, mivel a Pp. 72. §-a alapján az e bíróságok előtt indított perekben a kötelező jogi képviselő miatt a bíróságnak szükségképp rendelkeznie kell az ügyvédi munkadíjról, másrészt a három bíróság földrajzi elhelyezkedéséből és speciális hatásköreiből fakadó magas ügyforgalom miatt valószínűsíthető volt, hogy e bíróságok előtt már kelendő mennyiségben zárultak le olyan ügyek, amelyekben alkalmazásra került az új rendelet, s amely alapján már lehet következtetni bizonyos tendenciá(k)ra.

IV. Az ügyvédi munkadíj megtérülésének alakulása az ítélezési gyakorlat tükrében az új IM rendelet alapján

IV.1. A Fővárosi Törvényszék gyakorlata

A Fővárosi Törvényszék közzétett határozatainak feldolgozása során összesen 17 olyan ítélettel találkoztam, amelyeket az új IM rendelet szabályai alapján hoztak meg. Az elemzett esetek többségében, összesen 13 alkalommal a bíróság nem változtatott a felszámított ügyvédi munkadíjon.¹⁶ Mindössze 3 esetben került sor az ügyvédi munkadíj mérséklésére, további 1 esetben pedig – a fél erre irányuló kérelme hiányában¹⁷ – nem született érdemi döntés a munkadíj arányosságáról, mivel ahogy azt már említettem, az új szabályozás nem engedi a bíróság hivatalbóli eljárását e tekintetben. Azokban az esetekben, ahol nem történt mérséklés, a bíróság rendszerint azzal indokolta döntését, hogy az ügyvédi munkadíjat – a piaci viszonyokhoz mérten – nem találta eltúlzottnak.¹⁸ Az indokolásokban egyébként visszatérő elemként jelentkezett, hogy az óradíj a piaci viszonyokra tekintettel nem aránytalan, továbbá, hogy az a munka tartalmával és a megbízási szerződésben foglaltakkal összhangban került meghatározásra. Példaként említhető egy olyan eset, ahol a bíróság 50.000 Ft-ot arányosnak ítélt meg tárgyalásonként, illetve 150.000 Ft-ot a keresetlevél benyújtásával összefüggésben, utóbbi azzal indokolva, hogy a keresetlevél terjedelme 15 oldal volt, és az ügyvéd érdemi nyilatkozatot is tett a két tárgyaláson, ami a tárgyalásokra való érdemi felkészülést jelezte.¹⁹ Egy másik ügyben a bíróság 7 munkaórát talált arányosnak, amelybe beleszámított az ellenkérelem tanulmányozása, a válaszirat előterjesztése, valamint a tárgyaláson való részvétel.²⁰ A mérsékléssel zárult ügyek közül kettő érdemel kiemelés. Az egyik esetben a bíróság az 50.000 Ft-os óradíjat nem tartotta eltúlzottnak, azonban a munkavégzéssel töltött munkaidőt 17 óra helyett 9 órában állapította meg, figyelembe véve az elvégzett tevékenység tényleges mennyiségét. Egy másik, hasonló esetben a bíróság 19 és 20 munkaóra helyett 9-9 órát ítélt meg arányosnak, mivel sajtó-helyreigazítási perről volt szó. Ebben az ügyben a bíróság 3 órát tartott indokoltnak a keresetlevél elkészítésére és benyújtására, 6 órát a tárgyalásra való felkészülésre és jelenlétre. Ezenkívül a bíróság 1 órányi ügyvédi munkadíjat állapított meg a helyreigazítási felszólítás

16 15.P.20.943/2025/8.[16], 36.P.20.741/2025/5-II. [20], 54.Pf.631.241/2025/17. [98], 66.P.21.019/2025/6. [35], 18.P.20.807/2025/10. [43], 65.P.20.784/2025/7/I [30], 31.P.20.777/2025/7/II. [40], 54.Pf.631.256/2025/3 [39].

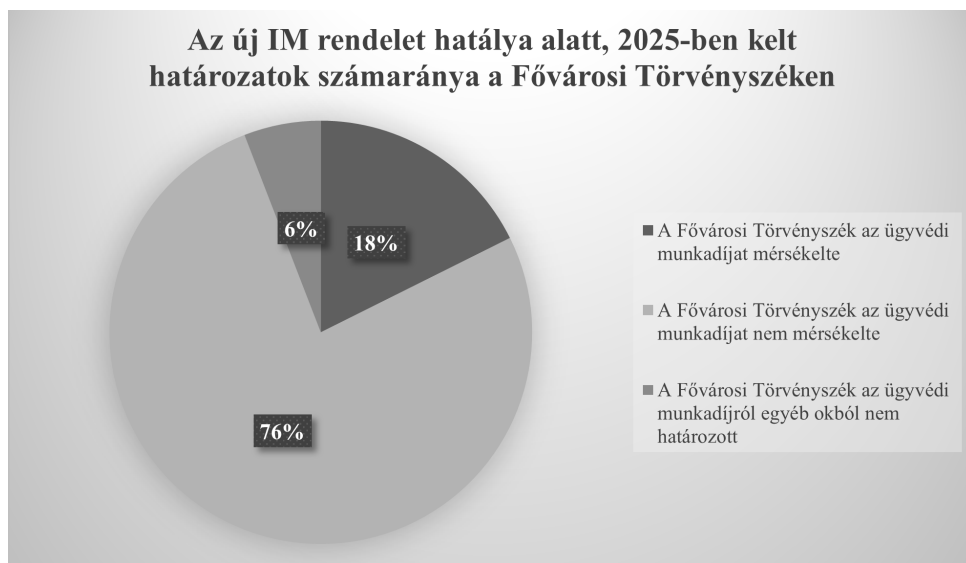
17 54.Pf.631.731/2025/6. [67].

18 6.P.20.499/2025/12. [22].

19 70.P.20.483/2025/9. [19].

20 67.Pf.635.010/2024/9. [29].

elkészítéséért.²¹ A bíróság egy másik ügyben a felperesek jogi képviselője által elszámolt 19 munkaórát a ténylegesen elvégzett munkával arányban nem állónak ítélte meg, ezért a felszámított munkaórák számát 10 munkaórára csökkentette az alábbiak szerint: a helyreigazítási felszólítás elkészítéséért 1 munkaórát, a keresetlevél elkészítéséért 3 munkaórát, az öt tárgyaláson való megjelenésért és részvételért összesen 6 munkaórát tartott elfogadhatónak.²² A fentiek tükrében rögzíthető, hogy a Fővárosi Törvényszék a tárgyaláson való személyes megjelenésért hozzávetőlegesen 1 óra, míg a keresetlevél elkészítésére jellemzően 1–2 óra²³ munkadíj felszámítását tartja indokoltnak.

IV.2. A Fővárosi Ítéltábla gyakorlata

A Fővárosi Ítéltábla 2025-ben közzétett határozataiból dolgozatom tárgya szempontjából összesen 44 volt releváns. Ezek közül 3 határozatban mérsékelte az ügyvédi munkadíjat, 40 határozatban nem, további 1 határozatban magasabb összegben állapította meg azt. Önmagában e számadatok is jelzik, hogy az Ítéltábla az esetek túlnyomó többségében nem nyúlt a mérséklés eszközéhez. Ehhez tartozik továbbá, hogy az ügyvédi munkadíjat igyekezett nem annak tartalma, hanem objektív kategóriák (pl.: keresetlevél hossza, tárgyaláson való részvétel alkalmainak száma) alapján megállapítani. A felszámított díjakat

²¹ 39.P.20.152/2025/8. [40].

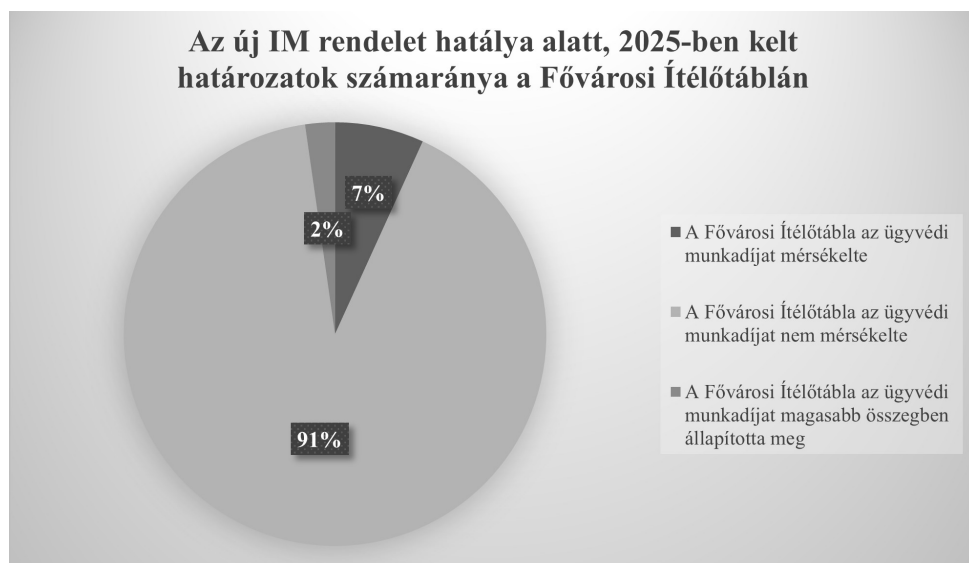
²² 39.P.20.098/2025/9/I. [43].

²³ 39.P.20.780/2025/9. [33].

ritkán tekintette kirívóan eltúlzottnak. Több döntés is alátámasztja, hogy a bíróság az ügyféllel való konzultációért, illetve a keresetindítással, az ellenkérelem áttanulmányozásával, a tárgyalásra való felkészüléssel és a tárgyaláson való részvétellel összefüggésben felszámított együttesen 6-7 munkaórát általában arányosnak tekinti. 30.000 Ft-os óradíj alapján 2 munkaóráért felszámított, összesen 60.000 Ft összegű ügyvédi munkadíjat például elfogadhatónak talált a bíróság, arra hivatkozással, hogy az nem tért el kirívóan a hasonló ügyekben általában alkalmazott piaci díjszabástól. Egy másik döntésben az Ítélet tábla – az elsőfokú bíróság által a Kúriának egy közzétett döntése alapján megállapított – 64.000 Ft + áfa összegű óradíjat sem tekintette kirívóan eltúlzottnak. Ezenkívül több példa említhető arra, amikor a bíróság amiatt mérsékelte az ügyvédi munkadíjat, hogy a felperesek az ügytől eltérő más másodfokú eljárásokban is hasonló beadványokat nyújtottak be, így a beadványok tekintetében az ismétlődő jellegű ügyvédi tevékenység csökkentette az ügyben felmerült periratok elkészítéséhez szükséges időráfordítást. Ez a gyakorlat rámutat arra, hogy a bíróság, noha elsődlegesen objektív körülményekre támaszkodik az ügyvédi munkadíj megítélése során, mégis igyekszik tekintettel lenni a szellemi ráfordítás tényleges mértékére, s nem veszi magától értetődőnek a fél beadványában megállapított óraszámot. Kiemelést érdemel továbbá egy olyan eset (mivel ilyenekből kimondottan kevés található), amikor a bíróság magasabb összegű óradíjat ítélt meg. A szóban forgó ügyben az alperesek jogi képviselője eredetileg 18.000 Ft + áfa összegű óradíjat számított fel, az elsőfokú eljárásban 5 munkaóra, míg a fellebbezési szakban 2 munkaóra elszámolásával. A bíróság ezt azonban az új IM rendelet 3. § (2) bekezdésében, valamint a 4. § (6) bekezdésében megállapított alapján a minimális óradíj összegének elérése végett az óradíjat 4000 Ft-tal megemelte. A bíróság azonban hangsúlyozta, hogy még ezzel a megemelt díjjal is jóval alatta maradt a hasonló ügyekben szokásosan kikötött ügyvédi munkadíjaknak. Végül találtam olyan határozatot is, amelyben a bíróság nem mérsékelte a munkadíjat, mivel úgy vélte, hogy a felperes ügyvédje által felszámított összeg összhangban állt a sajtóperekben jellemzően alkalmazott díjazással, az ügy körülményei pedig nem indokolták az attól való eltérést. Az elemzett ítéletek arról árulkodnak, hogy az ügyvédi munkadíj megítélése során az Ítélet tábla igyekszik szigorúan érvényre juttatni és ellenőrizni az arányosságot, a felszámított díj megalapozottságának követelményét. Volt olyan ügy, amelyben a bíróság elfogadhatónak találta 4 munkaóra elszámolását és ennek alapján a másodfokú perköltséget 56.000 Ft-ban állapította meg. Ugyanakkor előfordult olyan is, hogy a felperes keresetében 50.000 Ft-os óradíjat kívánt érvényesíteni, noha a megbízási szerződésben 40.000 Ft-os óradíj szerepelt. Ebben az esetben a bíróság értelemszerűen az utóbbit vette figyelembe, és 3 munkaóra elszámolását tartotta megalapozottnak. Az Ítélet tábla az elemzett határozatok tükrében

általában elfogadja, ha az ügyvéd a konkrét jogi feladatokhoz igazodva számítja fel munkaóráit, így például az ellenkérelem szerkesztéséért és benyújtásáért felszámított 3 munkaórát és az ehhez kapcsolódó 120.000 Ft + áfa összegű díjat. Ezt azonban a bíróság ténylegesen csak akkor ítéli meg, ha arányban áll az elvégzett munka jellegével és mennyiségével. Megjegyzendő, hogy az ítélet tábla egyes ítéletek indokolását az új IM rendelet kifejezett rendelkezései ellenére nem konkretizálta kellően az ügy egyedi körülményeire vonatkozóan. Erre említhető példaként az az ügy, amelyben a keresetlevél elkészítésére és benyújtására felszámított 94 munkaórát a bíróság nagymértékben eltúlzottnak találta, függetlenül attól, hogy a jogi képviselő tartalmi szempontból kifogástalanul és alaposan állította össze a beadványt. A Fővárosi Ítélet tábla ezt az óraszámot 48 munkaóra mérsékelte, amely 2.438.400 Ft ügyvédi munkadíjat jelentett. A konzultációkra, irattanulmányozásra, felperesekkel való egyeztetésre és tárgyalási képviseletre megjelölt 10,5 óra alapján felszámított 533.400 Ft, valamint a keresetlevélén kívüli bírósági beadványokra megjelölt 16 óra alapján felszámított 812.800 Ft-ot a bíróság elfogadta. A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem elkészítésére felszámított 44 munkaórát a bíróság túlzottnak ítélte, és azt 24 órára (1.219.200 Ft) mérsékelte. Már az eddigiek alapján következtetni lehet arra, hogy a mérséklés alapját általában az ismétlődő jogi munka, a már korábbi ügyekben felhasznált anyagok részben vagy egészben történő újra/felhasználása, vagy az elvégzett munka és a felszámított idő nyilvánvaló aránytalansága képezi. A vizsgált határozatokban az Ítélet tábla több alkalommal megalapozottnak találta 10–20 munkaóra felszámítását, 35.000 Ft-os óradíj mellett. Ezt az álláspontját azzal indokolta, hogy az adott ügyekben a képviseleti tevékenység tartalma, minősége és összetettsége arányban állt a felszámított időráfordítással, továbbá az óradíj megfelelt az ügyvédi piac aktuális díjszabási gyakorlatának. Szintén arányosnak ítélte a bíróság, ha az ügyvédi díjazás 6 munkaóra alapulvételével 65.000 Ft-os óradíj szerint történt. Több esetben előfordult, hogy a bíróság általánosnak ítélte meg a 2–5 munkaórás jogi tevékenységet, amennyiben az konkrét és érdemi eljárási cselekményekhez kapcsolódott. A jelen fejezetben vizsgált utolsó ügyben az alperes a perfelvételi tárgyaláson tett nyilatkozatában 200.000 Ft-ig terjedően elismerte a felperes perköltség igényét. Ennek következményeként a másodfokú bírósággént eljáró Fővárosi Ítélet tábla az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését módosította, és az alperes elismerő nyilatkozatára figyelemmel a felperes javára megítélhető perköltség összegét leszállította. A bíróság indokolásában kiemelte, hogy az alperes nyilatkozata önálló jogalapot képezett a perköltséget érintő döntésre, azon túlmenő költségek pedig indokolatlanul felszámítottak minősültek. Az ügyvédi munkadíj bírósági értékelése során az iratok áttanulmányozásáért és az ellenkérelem elkészítéséért kért 100.000 Ft-ot, valamint a tárgyalásokon való részvételért

felszámított 3 x 40.000 Ft-ot szintén elfogadott mértékű munkadíjnak tartotta. A fentiek összefoglalásaként megállapítható, hogy a Fővárosi Ítéltábla gyakorlatának tanúsága szerint az ügyvédi munkadíjak megítélését érintő ítélelhoztalt tartalmilag differenciált, az ügy egyedi körülményeit figyelembe vevő vizsgálat előzi meg. Az óradíjak és a munkaráfördítés mértékének értékelése során a bíróság nemcsak a formai értelemben vett munkaórákat jelölő számokat, hanem az azok mögött álló jogi tevékenység valódi (tényleges) tartalmát és szükségességét is mérlegeli. A Fővárosi Ítéltábla emellett törekszik az arányosság és a piaci viszonyok közötti egyensúly megtalálására, illetőleg tekintetbe veszi a már korábban elvégzett, újrahasznosított ügyvédi munka „takarékosági hatását” is. Megjegyzendő továbbá, hogy a bíróság gyakorlata alapján nem kizárt – bár nem is tekinthető jellemző gyakorlatnak – a magasabb óradíj megállapítása, amennyiben az így kapott összeg nem tér el kirívóan a szokásos mértéktől és a felszámított óraszámban a valóban elvégzett munka mennyisége tükröződik.

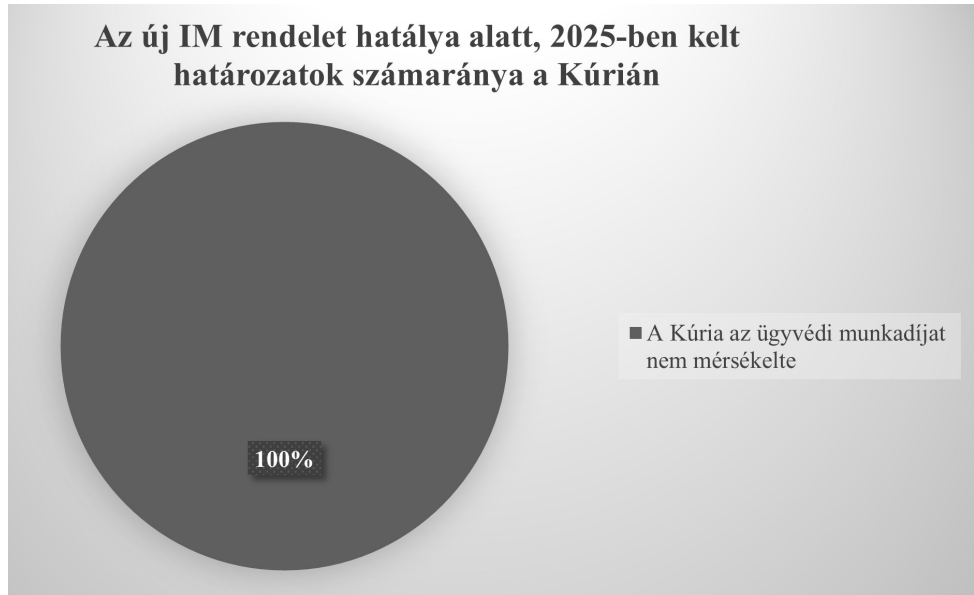

IV.3. A Kúria gyakorlata

A Kúria 2025-ben kelt és közzétett határozatai közül a - kézirat lezárásáig - mindössze 10 olyan döntést találtam, amelyet az új IM rendelet alapján hoztak meg. A Kúria által lefolytatott felülvizsgálati eljárásokban a bíróság az ügyvédi munkadíjat az ügyek egyik, kisebb körében átlagosan 2–4 munkaóra,²⁴ míg

24 Pfv.20.425/2025/12. [27], Pfv.20518/2025/6 [31], Pfv.20.527/2025/9. [38].

a másik, nagyobb részében átlagosan 4–19 munkaóra alapulvételével,²⁵ összegszerűség helyett jellemzően a vonatkozó jogszabályhelyekre utalással állapította meg. Érdekességként emelhető ki, hogy a Kúria – valószínűleg a rendelet tartalmát és hatálya tartamát tekintve egyaránt új szabályaira visszavezethetően – a vizsgált tíz határozatból egyikben sem döntött az ügyvédi munkadíj mérséklése mellett.²⁶

V. Konklúzió

Egyértelműen leszögezhető, hogy az új IM rendelet megalkotásával a jogalkotó arra törekedett, hogy a polgári (és közigazgatási) perekben az ügyvédi munkadíjak felszámítását és annak a bíróság általi megítélését észszerű keretek közé szorítsa. Ezzel egyidejűleg az is hangsúlyos célként jelentkezett, hogy a pernyertes fél költségei lehetőleg arányosan és igazságosan térüljenek meg. A tanulmányomban vizsgált három bírói fórum jogalkalmazásának tapasztalatai a rendelet hatályosulását illetően mindenképp bizakodásra adnak okot. Az elemzett határozatok alapján úgy tűnik, hogy a rendelet nyomán meghaladottá válik az az egyébként súlyosan méltánytalan és egyúttal társadalmilag káros korábbi bírói gyakorlat, amelyben a bíróságok az ügyvédi munkadíj mérséklése alkalmával

25 Pfv.20.705/2025/13. [31], Pfv.20.369/2025/9. [31], Pfv.20.267/2025/6. [33].

26 Pfv.20334/2025/16 [63], Pfv.20.434/2025/6. [39], Pfv.20.388/2025/4. [44], Pfv.20.631/2025/4. [84].

ritkán soroltak fel érdemi indokokat ítéleteikben e döntésük alátámasztásaként. Az új IM rendelet szabályai alapján elbírált ügyekben kifejezetten szembetűnő, hogy a bíróságok minden esetben igyekeznek részletesen megindokolni az ítéletnek az ügyvédi munkadíjra vonatkozó rendelkezéseit – még akkor is, ha egyébként nem élnek a rendelet nyújtotta mérséklés lehetőségével. Megítélésem szerint az új IM rendelet legfontosabb nívuma, az ügyvédi munkadíjnak az ügy egyedi körülményei alapján történő, részletes indokolással alátámasztott megállapítása eddig komolyabb problémák, fennakadások nélkül érvényesül a bíróságok ítélkező tevékenysége során. Ez egyúttal azt is jelzi, hogy a jogalkotó szándéka egyelőre megvalósulni látszik. Meggyőződésem szerint az új szabályozási környezet biztos alapot teremtett annak, hogy átláthatóbbá és kiszámíthatóbbá váljon a költségigénylés gyakorlata, amely – részletes időki-mutatások felvázolásának igénye révén – különösen az óradíjas elszámolásoknál bír kiemelt jelentőséggel. Már most, alig fél évvel a rendelet hatálybalépését követően határozottan érzékelhető a sablonos, az ügy egyedi körülményeire ki nem térő ítéleti indokolások arányának csökkenése, amely közép- és hosszútávon természetesen nem csupán a bírói döntések minőségét javítja, hanem hozzájárul ahhoz is, hogy a polgári (közigazgatási) per a várható költségmegtérülés, valamint a peres fél és az ügyvéd közötti bizalmi viszony tiszteletben tartása felől nézve valóban vonzó igényérvényesítési forma *legyen és maradjon* az állampolgárok szemében.

Irodalomjegyzék

Becker Tibor, Az ügyvédi munkadíj megállapításának egyes szabályozási kérdései. *Ügyvédek Lapja*, 2019/5.

Kiss Tibor, Útban a változás felé? A bírósági gyakorlat által el nem ismert ügyvédi munkadíj – joghézag vagy téves bírósági jogértelmezés? *Pro Futuro*, 2024/1. <https://doi.org/10.26521/profuturo/2024/1/15326>.

Aszódi László, A perköltség fogalma. In: *Wopera Zsuzsa (szerk.):* Nagykomentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez; Wolters Kluwer Online Jogtár, a Pp. 80. §-ához fűzött magyarázat.

Leszkoven László, Ügyvédi díj felszámítása a perköltségben – értve alatta, ami értendő. *Gazdaság és Jog*, 2024/5–6.

Jogszabályok

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény

A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény.

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény.

Indokolás a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelethez.

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.).

Bírósági határozatok

Pfv.20.887/2023/6., 15.P.20.943/2025/8. 36.P.20.741/2025/5-II., 54.Pf.631.241/2025/17., 66.P.21.019/2025/6., 18.P.20.807/2025/10., 65.P.20.784/2025/7/I., 31.P.20.777/2025/7/II., 54.Pf.631.256/2025/3., 54.Pf.631.731/2025/6., 6.P.20.499/2025/12., 70.P.20.483/2025/9., 67.Pf.635.010/2024/9., 39.P.20.152/2025/8., 39.P.20.098/2025/9/I., 39.P.20.780/2025/9., 7.Pf.20.019/2025/6., 2.Pf.20.286/2025/4., 17.Pf.20.009/2025/8., 1.Pf.20.216/2025/6-II., 2.Pf.20.195/2025/4., 2.Pf.20.243/2025/4., 1.Pf.20.259/2025/6., 1.Pf.20.199/2025/4., 1.Pf.20.152/2025/8., 2.Pf.20.210/2025/4., 1.Pf.20.222/2025/7., 2.Pf.20.256/2025/4., 4.Pf.20.194/2025/8., 4.Pf.20.061/2025/11., 1.Pf.20.197/2025/4-II., 1.Pf.20.177/2025/4., 1.Pf.20.167/2025/6., 2.Pf.20.221/2025/8/II., 1.Pf.20.155/2025/6., 1.Pf.20.165/2025/4., 1.Pf.20.156/2025/6., 1.Pf.20.134/2025/4., 2.Pf.20.357/2025/4., 4.Pf.20.263/2025/5., 1.Pf.20.280/2025/5., Pfv.21314/2024/8., 2.Pf.20.297/2025/5., 2.Pf.20.284/2025/5/II., 2.Pf.20.245/2025/4/II., 1.Pf.20.277/2025/4., 1.Pf.20.356/2025/4., 1.Pf.20.248/2025/4-II., 1.Pf.20.250/2025/4., 2.Pf.20.268/2025/4., 6.Pf.20.207/2025/9., 6.Pf.20.207/2025/9., 1.Pf.20.234/2025/4-II., 1.Pf.20.244/2025/11-II., 1.Pf.20.212/2025/4., Pfv.20.425/2025/12., Pfv.20518/2025/6., Pfv.20.527/2025/9., Pfv.20.705/2025/13., Pfv.20.369/2025/9., Pfv.20.267/2025/6., Pfv.20334/2025/16., Pfv.20.434/2025/6., Pfv.20.388/2025/4., Pfv.20.631/2025/4.,